WIKIPEDIA

Tyrkneska

Tyrkneska (**Türkçe**, borið fram [tyɾktʃe]) er tyrkískt tungumál og þar af leiðandi eitt af hinum umdeildu altísku tungumálum. Hún er mest töluð í Tyrklandi en einnig af minni hópum á Kýpur, í Grikklandi og Austur-Evrópu, auk þess að vera töluð af nokkrum milljónum innflytjenda í Vestur-Evrópu. Tyrkneska er útbreiddasta tyrkíska málið og 65 – 73 milljón manns hafa málið að móðurmáli. 85 af hundraði íbúa Tyrklands hafa tyrknesku að fyrsta máli en 12 kúrdísku. Eftirliggjandi 3 prósent deilast á um 30 mál sem sum af hverjum eru miljónamál töluð í nágrannalöndunum svo sem armenska eða arabíska en mörg eru smámál á hverfanda hveli og í hættu á að leggjast af. Rætur tungumálsins má rekja til Mið-Asíu, þar sem fyrstu skrifin ná aftur um tæp 1.200 ár. Í vesturátt eru áhrifin aðalega af Ottoman tyrknesku — sem er afsprengi tyrknesku tungunnar og var notuð í Ottoman stórveldinu og breiddist út samhliða því. Tyrkneska hefur verið rituð með latínuletri frá 1928 en var áður rituð með arabísku letri. Nafnorð í tyrknesku hafa sex föll. Enginn tiltekin greinir er í málinu en tiltekni er oft mynduð með notkun þolfalls. Lýsingarorð taka engum beygjingum. Persónufornafn þriðju persónu greinir ekki kyn. Í ritmálinu táknar ufsilon venjulega joð, venjulegt sje (c) 'dj', setillu sje (ç) 'tj', setillu ess 'sj'. U táknar ú og tvípunkts -u (ü) u (líkt og í þýsku). Gje með niðurbendandi ör fyrir ofan (ğ) greinist vart.

Tyrkneska *Türkçe*	
Málsvæði	Tyrklandi, Búlgaríu, Kýpur, Grikklandi, Makedóníu, Kósovó, Rúmeníu, Aserbaídsjan og í innflytjendasamfélögum í Þýskalandi, Frakklandi, Hollandi, Austurríki, Úsbekistan, Bandaríkjunum, Belgíu og Sviss
Heimshluti	Tyrkland, Kýpur, Balkanskagi og Kákasusfjöll
Fjöldi málhafa	75-83 milljónir
Sæti	15-16
Ætt	Altaískt (umdeilt)
	Tyrkískt Suðvesturtyrkískt Vestur Oghuz **tyrkneska**
Opinber staða	
Opinbert tungumál	Tyrkland
Stýrt af	Tyrknesku tungumálasamtökunum
Tungumálakóðar	
ISO 639-1	`tr`
ISO 639-2	`tur`
SIL	TUR

ATH: Þessi grein gæti innihaldið hljóðfræðitákn úr alþjóðlega hljóðstafrófinu í Unicode.

Nokkrar setningar og orð

Türkçe	Íslenska
Selam, merhaba	Halló
İyi günler	Góðan daginn
İyi akşamlar	Gott kvöld
Tanıştığıma memnun oldum	Gaman að hitta þig
Türkçe konuşuyorum	Ég tala tyrknesku
Türkçe/İzlandaca konuşamıyorum	Ég tala ekki tyrknesku/íslensku
Evet	Já
Hayır	Nei
Nasılsınız? (formlegt)	Hvað segirðu gott?
Nasılsın? (óformlegt)	Hvað segirðu gott?
İyiyim	Ég segi allt gott
(Çok) Teşekkür ederim	Takk (fyrir)
Adınız nedir? (formlegt)	Hvað heitirðu?
Adın ne(-dir)? (óformlegt)	Hvað heitirðu?
(Benim) adım ...	Ég heiti ...
Hoşçakal	Bless

Persónufornöfn í tryknesku

	eintala			**fleirtala**		
	1	**2**	**3**	**1**	**2**	**3**
nefnifall	*ben*	*sen*	*o*	*biz*	*siz*	*onlar*
þolfall	*beni*	*seni*	*onu*	*bizi*	*sizi*	*onları*
þágufall	*bana*	*sana*	*ona*	*bize*	*size*	*onlara*
staðarfall	*bende*	*sende*	*onda*	*bizde*	*sizde*	*onlarda*
sviptifall	*benden*	*senden*	*ondan*	*bizden*	*sizden*	*onlardan*
eignarfall	*benim*	*senin*	*onun*	*bizim*	*sizin*	*onların*

 Þessi tungumálagrein er stubbur. Þú getur hjálpað til með því að bæta við greinina (https://is.wikipedia.org/w/index.php?title=Tyrkneska&veaction=edit).

Sótt frá „https://is.wikipedia.org/w/index.php?title=Tyrkneska&oldid=1513783“

Þessari síðu var síðast breytt 21. október 2015, klukkan 00:22.

Textinn er gefinn út samkvæmt Creative Commons Tilvísun-DeilaEins leyfi. Sjá nánar í notkunarskilmálum.